

Міністерство освіти і науки України
Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Навчально-науковий інститут філології
Кафедра теорії та практики перекладу романських мов імені Миколи Зерова

**ФУНКЦІЇ ПРИСЛІВНИКА В РОМАНІ ЛОРАНА ГУНЕЛЯ "ІНТУЇЦІЯ"
І ЙОГО ВІДТВОРЕННЯ В УКРАЇНСЬКОМУ ПЕРЕКЛАДІ**

Кваліфікаційна робота
освітнього ступеня «бакалавр»
студентки 4 курсу бакалаврату
освітньої програми «*Переклад з
французької та з англійської мов*»,
спеціальність – 035 Філологія
Анни Олексіївни ЖАДАН

Науковий керівник:
доц. Галина ЧЕРНІЄНКО
Рецензент:
асист. Світлана ЗУБЦОВА

«Допущено до захисту»
на засіданні кафедри
*теорії та практики перекладу
романських мов імені Миколи Зерова*
Протокол № 9/1 від «21» червня 2024 року

завідувач кафедри (підпис)
д.філол.н., проф. Ірина СМУЩИНСЬКА

КИЇВ
2024

АНОТАЦІЯ

Жадан А. Функції прислівника в романі Лорана Гунеля "Інтуїція" і його відтворення в українському перекладі

У роботі аналізуються особливості французьких прислівників при перекладі на українську мову, що є ключовим чинником збереження стилістичної точності та емоційної насиченості оригінального тексту. Під час написання роботи було визначено загальні теоретико-методологічні основи для дослідження прислівників та їхніх функцій у французькій та українській мовах, проведено їх компаративний аналіз з метою виявити основні труднощі та виклики, що виникають під час перекладу. Досліджено та проаналізовано перекладацькі стратегії та методи, які використовують українські перекладачі при відтворенні французьких прислівників. Надано загальні рекомендації щодо оптимізації перекладацьких технік для відтворення французьких прислівників українською мовою.

Ключові слова: прислівники, перекладацькі трансформації, стратегії перекладу, мовні особливості, методи перекладу, французька мова.

ABSTRACT

A. Zhadan Functions of the adverb in the novel "Intuitio" by Laurent Gounelle and its reproduction in the Ukrainian translation

The paper analyzes the peculiarities of French adverbs in translation into Ukrainian, which serves as a key factor in preserving the stylistic accuracy and emotional richness of the original text. . In the process of writing the work, the general theoretical and methodological grounds for the study of adverbs and their functions in French and Ukrainian were identified, and a comparative analysis was conducted to identify the main difficulties and challenges encountered in translation. The translation strategies and methods used by Ukrainian translators in reproducing French adverbs are studied and analyzed. The general

recommendations for optimizing translation techniques for the reproduction of French adverbs into Ukrainian are given.

Keywords: adverbs, translation transformations, translation strategies, linguistic features, translation methods, French language.

ЗМІСТ

ВСТУП	5
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ	7
1.2. Роль прислівників в художніх творах	17
Висновок до Розділу 1	25
РОЗДІЛ 2. ФУНКЦІЇ ПРИСЛІВНИКА І ЙОГО ВІДТВОРЕННЯ В УКРАЇНСЬКОМУ ПЕРЕКЛАДІ НА ПРИКЛАДІ РОМАНА ЛОРАНА ГУНЕЛЯ «ІНТУЇЦІЯ»	27
2.1. Аналіз функцій прислівника у романі «Інтуїція».....	27
2.2. Засоби відтворення прислівників в романі Л. Гунеля «Інтуїція»	31
Висновок до розділу 2.....	38
ВИСНОВКИ	40
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	42
СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ	48
RÉSUMÉ	49

ВСТУП

Актуальність дослідження. В сучасному світі технологій та штучного інтелекту, мова залишається не просто засобом спілкування, але й потужним інструментом, який впливає на всі аспекти нашого життя. Література залишається провідним механізмом для надання емоційного задоволення реципієнту перекладу, стимулювання уяви та сприяння розвитку особистості. Це основний засіб передачі думок, емоцій, інформації та культурних цінностей. У сучасних лінгвістичних дослідженнях прислівники вивчаються як частина мовної системи, що володіє власними семантичними і синтаксичними властивостями.

Прислівники у художніх текстах мають велику вагу, оскільки вони додають тексту емоційної насиченості, допомагають передати настрій та атмосферу, розкривають характери персонажів та допомагають читачу краще уявити події та обставини. Вони також можуть змінювати тон та стиль мовлення, створюючи рух та розмаїття наративу. Розуміння їхніх особливостей дозволяє краще проаналізувати структуру тексту, визначити стиль і задум автора, розкрити характер і настрій персонажів. Правильний переклад прислівників стає запорукою вдалого впливу на реципієнта, а саме передає зміст й настрій, який вкладає автор в текст оригіналу.

Мета даного дослідження – визначити функції прислівників, їхні особливості та функції в українській та французькій мовах, дослідити функції прислівників, зокрема в художніх текстах на основі роману «Інтуїція» Л. Гунеля та проаналізувати їхнє відтворення в українському перекладі.

Для досягнення цієї мети поставлені наступні **завдання**:

1. Дослідити підходи лінгвістів до визначення прислівника;
2. Визначити види й функції прислівників в українській та французькій мовах;

3. З'ясувати роль прислівника в художньому тексті;
4. Проаналізувати використання прислівників у романі "Інтуїція" Лорана Гунеля;
5. Порівняти способи відтворення функцій прислівників в українському перекладі роману;
6. З'ясувати, як відтворення прислівників впливає на сприйняття тексту українським реципієнтом;

Об'єктом дослідження є французькі та українські прислівники в художньому тексті, **предметом** – відтворення прислівників в українському перекладі з французької.

Методи дослідження. Застосований описовий метод, а також методи компонентного і контекстного аналізів для визначення лінгвістичних особливостей французьких прислівників. Теоретичною та методологічною основою роботи є праці вітчизняних й зарубіжних лінгвістів, таких як: А. Грачова, І. К. Білодід, О. К. Безпояско, М. В. Бойко, А. В. Висоцький, Я. Б. Давиденко, М. Жовтобрюх, Л. О. Кадомцева, А. Ю. Семенюк., Ж.-П. Віне, Ж. Дарбельне, С. Сунь, Льюї Дж та інших. Робота складається із двох розділів: перший присвячений огляду та розкриттю теоретичної бази дослідження; другий – аналізу функцій французьких прислівників в романі Л. Гунеля «Інтуїція» та реалізації перекладацьких стратегій українським перекладачем при перекладі роману;

Кожен розділ завершується висновками.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

1.1. Види й функції прислівників української мови й французької мови

Прислівники – на думку науковців – найбільш невизначена граматична категорія. Вони дуже численні, тому відрізняються особливою різноманітністю. Нелегко скласти ієрархічні критерії, які б дозволили нам методично описати вичерпний узус їхнього вживання. Зазвичай їх визначають за трьома критеріями: незмінність, здебільшого факультативний характер і залежність від іншого члена речення.

У дослідженнях з лінгвістики розглядаються різні підходи до ролі прислівника в мовній системі та його класифікації. Багато іноземних лінгвістів наголошують на неоднозначності прислівника як частини мови. Прислівник – це складний для визначення клас, тому що насправді існує кілька видів прислівників, які не мають нічого спільного між собою, окрім їхньої незмінності [43].

Давньогрецькі та давньоримські граматисти докладно аналізували цю частину мови. Згідно з визначенням Діонісія Фракійського, представника Александрійської школи, прислівник (з грецьк. «επιρρῶμα»; «επιρ» – на, при, «ρῶμα» – дієслово) – це слово, що стоїть при дієслові – при слові – прислівник.

Давньоримський вчений Прісціан також уважав функцію модифікації дієслова домінантним призначенням прислівника (з лат. «adverbium» – «при дієслові»). Однак слід підкреслити, що одвічно до класу дієслів включали і прикметники (тобто дієсловами іменувалися всі частини мови, які виконували предикативну функцію). [3, с.72].

Етимологія терміну сягає корінням в латину: «Утворений від прийменника з іменником, слівце (або дієсловце), як калька латинського

adverbium «прислівник», утвореного з прийменника ad «при» та іменника verbum «слово; дієслово» [26].

Академічний тлумачний словник української мови характеризує прислівник як «незмінну частину мови, що виражає ознаку дії, стану, якості, а також доповнює значення дієслова, вказуючи на різні обставини, за яких відбувається дія» [25]. Тим не менш, лінгвісти й мовознавці надають різні трактування терміну.

Прихильники традиційного підходу розглядають прислівник як самостійну частину мови з власним категорійним значенням. Вони аналізують морфологічні ознаки та процеси творення прислівників, визначають їхню класифікацію за семантико-синтаксичними ознаками. (М. Жовтобрюх [12], А. Ю. Семенюк [22, с. 340-342]).

А. Ю. Семенюк виділяє наступні риси прислівників:

Прислівник – це самостійна частина мови, яка:

1. позначає ознаку дії (співати **гучно**) чи ознаку ознаки (дуже гарна), а
2. також обставини, за яких відбуваються події (**вчора ввечері**);
3. змінюється за ступенями порівняння (погано — гірше — найгірше, багато — більше — найбільше);
4. виконує в реченні функцію обставини (часу, торік, вчора, завтра, доти, завжди);
5. має характерні суфікси (-іньк, -о, -у, -ому, -и)

На нашу думку, важливо зазначити, що це суперечливий підхід, адже, наприклад, у реченні «Вона дуже вродлива», прислівник «дуже» не має свого лексичного значення, але збільшує експресивність прикметника «вродлива». Тому беззаперечно стверджувати про самостійність прислівників ми не можемо.

Отже, прислівник переважно не має свого специфічного лексичного значення, воно ґрунтується на лексичному значенні прикметника, дієслова, числівника та іменника, тому у прислівниковій синтагматичній позиції можуть траплятися компоненти з лексичним значенням статичної ознаки (якості), кількості, процесу і предмета [17, с. 6]. Таким чином, ми можемо побачити певну невизначеність у трактуванні прислівника.

Інші дослідники (А. Грачова [7, с. 245], А. В. Висоцький [5, с.64], Л. О. Кадомцева, І. К. Білодід) розглядають прислівник як периферійну частину мови, основне значення якої базується на інших повнозначних частинах мови. Вони наголошують на його незмінності та безкатегорійності, вказують на його роль у вираженні дії чи стану іншої частини мови. Ця точка зору також відзначає особливе синтаксичне використання прислівника як детермінанта, що поєднується з опорним реченням та дієсловом.

А. Грачова досліджує прислівник як виразник обставин, що стосуються дії чи стану, або вказує на деякі характерні риси дії чи якості. [7, с. 245]. І. Верхованець визначає прислівник як частину мови, яка має особливе синтаксичне функціонування: позицію детермінанта, який поєднується з опорним реченням та з опорним дієсловом зв'язком прилягання. [6, с.71].

Частота вживання прислівників у різних мовах обумовлює потребу у деяких лінгвістичних обґрунтуваннях. Характеристику за морфологічними ознаками прислівнику надають М. В. Бойко і Я. Б. Давиденко:

1. Прислівники є незмінними словами, окрім варіювання словоформ за ступенем порівняння, яке властиве тільки прислівникам із суфіксами -о, -е;
2. Прислівникові не властиві граматичні категорії, представлені у системі інших повнозначних частинах мови;
3. Лексична співвідносність зі змінними частинами мови (із прийменниками або без них). [3, с.187]

Морфологічні ознаки прислівників допомагають розширити коло знань про прислівники, що важливо для правильного їхнього використання й полегшує подальші дослідження з теми. Окрім зазначених раніше характеристик, можна додати, що прислівники завжди залишаються в незмінній формі, окрім ступенів порівняння. Залежно від мови, прислівники мають різні ступені порівняння [9, с.155].

Наприклад, у французькій мові прислівники мають два ступені порівняння: вищий та найвищий. Вищий ступінь порівняння утворюється за допомогою **plus** (більш) ...**que** (ніж), **aussi** (так само) ... **que** (як), **moins** (менш) ... **que** (ніж), прислівник ставиться між цими двома елементами.

В українській мові прислівники аналогічно мають два ступені порівняння, проте здебільшого утворюються за допомогою суфіксів –ш, –іш, –щ, –жч (дешевше, гарніше, вище, дорожче тощо).

Прислівники відіграють фундаментальну роль у будь-якій мові, допомагаючи визначати, уточнювати та кваліфікувати іменники. Українське мовознавство продовжує вивчати різні аспекти синтаксичних функцій прислівників, що є однією з найбільш складних проблем. Це обумовлено особливістю прислівника як частини мови, яка є молодою, унікальною та складною. Основна складність полягає у тому, що прислівники виражають різноманітні синтаксичні відношення, такі як атрибутивні, просторові, часові, причини, цільові, предикативні тощо. Тому існує велика різноманітність поглядів серед сучасних мовознавців на походження, лексичне значення та синтаксичні функції прислівників.

Граматична традиція розрізняє прислівники ствердження, заперечення, питання, способу, кількості, часу та місця. Цей перелік має подвійний недолік: він неповний і не враховує надзвичайного розмаїття синтаксичних функцій, які вони виконують.

Прислівники – це граматична категорія, яка має репутацію незмінних членів речення, які, як правило, є обов'язковими і синтаксично залежать від

іншого елемента речення (дієслова, прикметника, прислівника тощо) або від самого речення (у цьому випадку це реченнєвий прислівник, який змінює його значення).

Прислівник протягом тривалого часу ототожнювався з обставиною, а в окремих випадках не вважався самостійною частиною мови. Однак сучасне розуміння функцій прислівників є більш широким. Прислівники можуть виконувати не лише роль вираження ознаки дії чи характеристики, але і мати предикативну функцію. Це пояснюється тим, що, подібно до іменника, який може бути присудком, прислівник залишається прислівником незалежно від своєї ролі в реченні.

У французькій мові, прислівники окрім синтаксичної побудови речень, допомагають визначити рід, число та конкретний або неконкретний характер іменника, дієслова чи прикметника, до якого вони прилягають.

Прислівники складно класифікувати через їхню велику різноманітність та невизначеність. Це можна пояснити їхніми функціонально-семантичними можливостями, які включають в себе вираження ознаки дії, характеристики, обставини та інші синтаксичні відношення.

Отже, прислівники є складною граматичною категорією й посідають важливе місце в комунікації, виконуючи ряд функцій, а також, так чи інакше, впливаючи на сприйняття реципієнтом сенсу висловлювання. Дослідники мають спільний погляд на те, що прислівник є незмінною частиною мови.

Однак, вважаємо, що ця ознака сама по собі недостатньо вагома для чіткого визначення прислівника, оскільки інші частини мови також можуть мати таку властивість. Пропонуємо розглянути види прислівників на морфологічному рівні у французькій й українській мові для кращого розуміння їх особливостей, подібностей і відмінностей.

Отже, у французькій мові нами було виокремлено такі види прислівників:

1. Прості прислівники, що мають походження від латини.	Plus, puis, assez, souvent, loin, bien / більше, потім, достатньо, часто, далеко, добре;
2. Прислівники, що раніше вважалися складними, проте на сьогодні є простими; походять від старофранцузької.	Pourquoi, toujours, enfin, déjà, cependant, plutôt / чому, завжди, нарешті, вже, однак, радше;
3. Прислівники утворені в більшості від прикметників шляхом суфіксації (найчастіше із суфіксом <i>-ment</i>).	Vraiment, parfaitement, sincèrement / дійсно, бездоганно, щиро;
4. Прислівники, утворені шляхом переходу з іншого граматичного класу, в основному від дієслівних форм	Point, jamais, guère / Зовсім, ніколи, трохи
5. Прислівникові словосполучення	À la fin, à nouveau, tout à coup, au contraire, de concert, en chœur – в кінці, знову, раптом, навпаки, гуртом, хором.

З іншого боку, в українській мові існує така варіативність прислівників на морфологічному рівні:

1. Найдавніші прислівники, які, ймовірно, походять від праслов'янської.	Тут, там, туди, сюди, тоді, коли й тому подібні;
2. Відзайменникові прислівники.	Передусім, притому, причому,

	навіщо, по-нашому та ін;
3. Відприкметникові прислівники, яких чи не найбільше в сучасній українській мові, активно утворюються від якісних прикметників суфіксами -о, -е.	Смачно, гучно, лагідно, приязно, дуже, довго, коротко, високо, низько, широко.
4. Відіменникові прислівники	Прямцем (прямець – пряма лінія), притьмом (прить – швидкість, прудкість) тощо;
5. Відчислівникові прислівники	Удвоє, надвоє, двічі, тричі тощо
6. Віддієслівні прислівники утворюються в більшості суфіксальним способом.	Мовчки, пошепки, крадькома й тому подібні;
7. Окрема група прислівників, яка утворюється префіксальним або суфіксальним способом від інших прислівників задля додавання ласкавого значення.	Тутоньки, туточки, теперечки, додомоньку тощо.
8. Прислівникові складні сполуки від прийменників з іменниками.	Від ранку до вечора, день у день, з боку на бік, з дня на день, один в один, раз у раз, рік у рік тощо.
9. Складні прислівники.	Натщесерце, обабіч, обіруч, стрімголов тощо.

Таким чином, можемо зробити висновок, що більша частина французьких прислівників має свої відповідники в українській мові не тільки за значенням, але й за утворенням. Схема утворення прислівників в обох мовах схожа, – за допомогою одного й того самого суфіксу. Цікавим фактом є відсутність у французькій мові аналогів українських прислівників утворених від числівників, а також форм прислівників утворених від інших прислівників задля додавання ласкаво-пестливого контексту.

На семантичному рівні існує узагальнена класифікація прислівників французької мови [50, с.5]:

Вид	Приклад
Заперечувальний прислівник	<i>Point, jamais, guère, aucunement, nullement</i>
Прислівник ступеня. Вказує на міру дії чи якісної ознаки	<i>Très, si, aussi, fort</i>
Прислівник кількості	<i>Combien, moins, plus, trop</i>
Прислівник способу дії	<i>Comment, ainsi, vite, lentement,</i>
Прислівник часу	<i>Quand, maintenant, bientôt, autrefois, déjà</i>
Прислівник місця	<i>Là, ici, ailleurs, dehors, derrière</i>

Табл. 1.1. Види французьких прислівників з точки зору семантики

Варто також звернути увагу на ступені порівняння прислівників в українській та французькій мовах. Розглянемо спочатку прислівники української мови. Прислівники утворюються морфологічним способом, за допомогою суфіксів -ш-, -іш- та кінцевого прислівникового суфікса -е: швидко – швидше, весело – веселіше. Деякі прислівники вищого ступеня мають інші корені: погано — гірше, багато — більше, гарно — краще, мало — менше. Проста форма найвищого ступеня утворюється від форми вищого ступеня за допомогою префікса най-: холодніше — найхолодніше, гірше — найгірше. Для підсилення можуть вживатися префікси як- і що-: якнайшвидше, щонайменше.

У французькій мові ступені порівняння утворюються синтаксично за допомогою прислівників plus, aussi, moins: *plus grand* (plus + adjectif), *moins cher* (moins + adjectif), *aussi beau que* (aussi + adjectif + que). Значення

прикметника може підсилюватися ще більше морфологічно, проте не за допомогою прислівника, на відміну від української мови.

Необхідно зазначити також випадки вживання прикметників у ролі прислівників, що характерно для французької мови, наприклад:

1. Cette voiture **coûte cher** (Ця машина коштує **дорого**);
2. Il **parle haut et fort**. (Він говорить **голосно** й виразно);
3. Je vois **clair** dans cette affaire (Я бачу **ясно** у цій справі);
4. La pluie tombe **dru** (Дощ падає **рясно**);
5. Il coupe ses cheveux **ras** (Він стриже волосся дуже **коротко**)

На нашу думку, необхідно також розглянути розташування прислівників у реченні кожної з мов. У французькій мові прислівники зазвичай розташовуються після дієслова й перед прикметником або іншим прислівником: *Je mange lentement* (Я їм повільно); *Il parle clairement* (Він говорить чітко); *Il chante merveilleusement bien* (Він співає неймовірно добре); *Il est vraiment intelligent*. (Він дійсно розумний); *Les fleurs sont extrêmement parfumées* (Квіти надзвичайно ароматні).

Українська мова має більш гнучке розташування прислівників у реченні. Зазвичай, прислівники розташовуються як перед дієсловом, так і після нього без суттєвої зміни сенсу: швидко бігти / бігти швидко; любити сильно / сильно любити.

В українській мові прислівник може розміщуватись на різних місцях у реченні, що дає більше можливостей для виразного мовлення. У французькій мові прислівники мають сталий порядок розташування, що вимагає більш точної уваги до граматичних правил.

Таким чином, результати порівняльного аналізу можна систематизувати в таблицю 1.1.1. таким чином:

	Французька мова	Українська мова	+ / —
Способи утворення	Від жіночого й чоловічого роду прикметників	Від чоловічого роду прикметників	—
	Морфологічним способом	Морфологічним способом	+
Семантичне значення	Способу дії Місця Часу Причини Мети Міри і ступеня	Способу дії Місця Часу Причини Мети Міри і ступеня	+
	Немає	Наявність прислівників, утворених злиттям прийменника з короткою формою прикметника в різних відмінках	—
Вживання прикметника у ролі прислівника	coûter cher, parler haut, voir clair, tomber dru, couper ras, trancher net, sentir bon	Немає	—
Вживання прислівників	Після дієслова, перед прикметником	Перед/після дієслова без зміни значення	—

Таблиця 1.1.1 Порівняльний аналіз прислівників французької й української

Отже, порівняльний аналіз дає змогу показати розбіжності між утворенням, значенням й вживанням прислівників французької й української мови. Виявлено, що існує багато спільного, а також зовсім не схожого між порівнюваними прислівниками

1.2. Роль прислівників в художніх творах

Прислівники відіграють важливу роль у структурі будь-якої мови, особливо в художніх творах, де вони збагачують, моделюють, стилізують, розширюють межі тексту, додають глибини й виразності описам та емоційної насиченості висловлюванням персонажів. У французькій літературі прислівники використовуються для досягнення різних ефектів, від стилістичного розмаїття до точного відтворення нюансів дії, почуттів, часу та місця.

У літературі також часто використовуються прислівники, які не мають на меті змінювати значення інших слів у реченні, а служать для організації дискурсу. Такі маркери дискурсу допомагають визначити структуру розмови, позначаючи, наприклад, початок нової думки, продовження попередньої або введення контрастної ідеї, наголошуючи на її новизні, наприклад, прислівник *навіть* є акцетоносієм реми: Прийшли *навіть* дівчата/*Навіть* дівчата прийшли, *Même* elles sont venues. Вони також можуть використовуватися для вираження емоційних станів або реакцій особи, яка говорить.

Ці маркери зазвичай не вплетені у синтаксичну структуру речення і можуть розміщуватися на початку, у кінці речення або діяти як самостійні елементи.

Прислівники є незамінними у створенні глибоких, емоційно насичених та виразних текстів у французькій літературі. Вони не лише збагачують мову, але й сприяють більш глибокому зануренню у внутрішній світ персонажів і

точніше передають їхній емоційний досвід та переживання. Це робить прислівники важливим інструментом у руках письменників для створення виразності та динаміки у їхніх творах.

Наприклад, Г. Н. Бурляй зазначає, що означальний прислівник виступає часто епітетом до дієслова, що в реченні виконує синтаксичну роль обставини. Група означальних прислівників кількісно дуже велика й щодалі інтенсивно поповнюється новими утвореннями, особливо в наш час. Майже третина всіх ужитих епітетів-прислівників використовується з метою оцінки різних учинків, поведінки дійових осіб. Прислівникові художні означення у тексті також вживаються з метою уточнення психологічного стану персонажа під час певної дії [4, с.29].

О. К. Безпояско в своїй праці «Граматика української мови» описує кілька наступних функцій прислівника в художньому тексті [2, с.243-273]:

1. Прислівники можуть вказувати на манеру виконання дії, що допомагає створити більш детальний образ у розумі читача. Наприклад, *виразно говорити* вказує не тільки на саму дію говоріння, але й на особливий спосіб, з яким ця дія виконується, тобто ясно та зрозуміло.
2. Прислівники допомагають окреслити просторові та часові характеристики дій чи подій. Наприклад, *повернутися опівночі* надає точної часової рамки події, а *їхати степами* описує просторовий контекст подорожі.
3. Деякі прислівники уточнюють причину або мету дії, збагачуючи текст інформацією про мотивацію та цілі персонажів. Наприклад, фраза *зробити наперекір* підкреслює, що дія виконується з протидією або з опором щодо іншої особи чи обставин.
4. Прислівники часто використовуються для того, щоб передати емоційний стан або реакцію персонажів. Наприклад, *вдарити спересердя* відображає сильний емоційний імпульс.

5. Прислівники можуть допомогти авторам варіювати стиль написання та додавати ритмічності до тексту, роблячи мову більш динамічною та виразною.

Окремо маємо виділити категорію неологізмів-прислівників, які часто додають особливої автентичності тексту. В українській літературі за 2024 рік Інститутом мовознавства виділено такі новостворені прислівники як-от: цього року — ЦЬОГО́РІЧ; того року — ТОГО́РІЧ; в усі боки — ВУСІ́БІЧ; з усіх боків — ЗУСІ́БІЧ; на другий день — ДРУГÓДНІ тощо. (суспільне, 2024). Поява нових прислівників засвідчує, що мова наша не стоїть на місці, а жваво розвивається.

На основі дослідження П. Мертенса, ми проаналізували роль деяких прислівників в комунікації [51, с.4-13]

Виявлено, що заперечувальні прислівники – наприклад, *ne ... pas, ne ... plus, ne ... jamais, ne ... guère etc, personne, nullement*, – повністю змінюють контекст. Наприклад:

1. *Il n'y a **personne** ici* – Тут немає **нікого**;
2. *Je ne suis **nullement** d'accord* – Я **зовсім/геть** не згоден;

Так само важливі питальні й окличні прислівники. Питальні прислівники (*pourquoi, quand, comment, combien, où*) позначають або вводять розпитування про обставини (причину, час, спосіб тощо дії).

1. ***Comment** ça va?* – **Які** справи?
2. ***Pourquoi** pleures-tu?* – **Чому** ти плачеш?
3. ***Quand** est-ce qu'elle part?* – **Коли** вона їде?

Окличні вигуки, що виконують функцію прислівників (*combien, comme, que*) можуть виконувати потрібну функцію – вводити вигук, виражати сильні емоції, а також змінювати сенс прикметника, адже вони без нього не вживаються. Наприклад:

1. ***Combien** il est grand!* – **Наскільки** ж він великий!
2. ***Comme** il est beau!* – **Який** гарний!
3. ***Que** c'est triste!* – **Як** це сумно!

Інколи прислівники використовуються для зв'язку речень між собою. Тобто, у такому випадку, прислівники виконують функцію сполучника.

1. *Il pleuvait, néanmoins, nous sommes sortis faire une promenade.*
Дощило, **однак**, ми вийшли на прогулянку.

2. *Il a raté son train, en conséquence, il est arrivé en retard à son rendez-vous.* Він пропустив потяг, й, **як наслідок**, прибув **запізно** на зустріч.

1.3. Еволюція стратегій перекладу прислівників

Переклад – це складний процес, де перекладач безперервно приймає рішення, враховуючи мовні та контекстуальні аспекти твору, щоб забезпечити вірний переклад, що відтворює оригінальний зміст. Однак вибір правильного шляху перекладу є складним завданням, оскільки він залежить від конкретного контексту та цілей перекладу.

Дослідники пропонують різні класифікації, враховуючи різні аспекти перекладу, що призводить не тільки до концептуальних дискусій, але й до формування різних підходів. Наприклад, класифікація Лершера (1989)[49, с.44-50] базується на когнітивному підході, тоді як Честерман (1997) [42, с.1-50] використовує текстовий підхід. Когнітивний підхід аналізує не лише текст і його зовнішні прояви, але й внутрішні процеси, пов'язані з перекладом, зосереджуючи увагу на тому, як перекладач прагне зрозуміти приховані аспекти перекладу. Текстовий підхід, з іншого боку, більше зосереджується на структурі та змісті тексту, розглядаючи його як самостійний об'єкт для аналізу.

Текстуальний підхід до перекладу розглядає текст як комунікативний акт, що відбувається в певному ситуативному та культурному контексті. Тому завдання перекладача полягає в тому, щоб створити еквівалентний

текст перекладу, враховуючи текстові та комунікативні аспекти, задіяні в комунікативному акті.

Вивчення перекладу завжди включало в себе спроби розрізнити його стратегії. Дослідники створили власну систему класифікації стратегій, виходячи з різних підходів і точок зору. Нижче представлений узагальнений огляд попередніх теорій, які були запропоновані провідними лінгвістами у галузі перекладу.

Автор (рік)	Стратегії
Віне і Дарбельне (1954) [57]	Прямий та непрямий переклад
Хаус (1986) [48]	Відкритий та прихований переклад
Ньюмарк (1988) [52]	Семантичний vs. комунікативний переклад
Честерман (1997) [42, с.1-50]	Тлумачення проти творчих стратегій

Табл. 2.2.1. Еволюція стратегій перекладу, запропонована лінгвістами в період з 50-х до 90-х років.

Перекладацька стратегія – це усвідомлений план рішень, спрямований на вирішення конкретних перекладацьких завдань у межах окремого тексту. Це підкреслює Лершер, який також вказує на важливість усвідомленості та вибору стратегії. Венуті додає до цього поняття іншомовності, підкреслюючи значення вибору тексту для перекладу та методу його виконання.

В 2012 році найбільш подібні до сучасних стратегій запропонував дослідник С. Сунь [54] (Рис. 2.2.1). Його стратегії мають кілька ключових характеристик:

- 1) **Цілеспрямованість:** переклад має відповідати вимогам та очікуванням кінцевого замовника або читачів.
- 2) **Проблемно-орієнтованість:** перекладач стикається з лінгвістичними проблемами та вирішує їх, приймаючи скоординовані рішення.
- 3) **Необхідність прийняття рішень:** перекладач постійно змушений приймати рішення, щоб забезпечити ефективність та точність перекладу.
- 4) **Свідомість:** перекладач повинен усвідомлювати мету та аудиторію перекладу, щоб забезпечити його зрозумілість та доступність.
- 5) **Маніпуляції з текстом:** перекладач часто адаптує та модифікує текст оригіналу, зберігаючи його сенс, щоб зробити його зрозумілим для широкого кола читачів.

Рис.2.2.1. Характеристики перекладацької стратегії за С. Сунь (2012 р.)

В нашому дослідженні для класифікації перекладацьких стратегій використано роботу Віне та Дарбельне «Procédés techniques de la traduction», опубліковану у 1995 році. Автори ділять стратегії перекладу на прямий (або буквальний) переклад й непрямий переклад, розглядаючи сім процедур на трьох рівнях стилю: лексичному, морфології та синтаксису, а також змістовному:

1. Прямий переклад

- Запозичення
- Калька
- Буквальний переклад

2. Непрямий переклад

- Транспозиція
- Модуляція
- Еквівалентність
- Адаптація

Українські перекладачі виокремлюють наступні стратегії перекладу:

1. Перестановка. Переміщення лексичних одиниць в повідомленні, в силу неможливості їх вживання в позиціях, де вони зустрічаються в тексті оригіналу.
2. Заміна. Найбільш поширений спосіб перекладацьких трансформацій. Виділяється два види замін – лексичні та граматичні.
3. Антонімічний переклад. Різновид заміни – комплексна лексико-граматична заміна позитивної конструкції за допомогою негативної або навпаки.
4. Компенсація. Трансформація, що застосовується у випадках, коли елементи вихідного повідомлення не мають еквівалентів в мові, або не можуть бути передані її засобами.

5. Додавання. Такий тип трансформації, при якому, перекладач вводить будь-які додаткові елементи з метою правильніше і зрозуміліше передати зміст вихідного повідомлення.
6. Опущення. Прийом, протилежний прийому додавання. Перекладач опускає семантично надлишкові елементи повідомлення.
7. Прийом цілісного перетворення. Прийом полягає в перетворенні, як окремих слів, так і пропозицій в цілому. Зрозуміти, що в тому чи іншому випадку відбувається прийом цілісного перетворення, дозволяє відсутність будь-яких загальних компонентів в текстах мови оригіналу і перекладу [1, с.21-26]

Резюмуючи, всі стратегії перекладу можна поділити на два види: прямий переклад й непрямий переклад. Прямий переклад намагається якомога точніше передати текст оригіналу, що дозволяє реципієнту відновити точний зміст оригінального повідомлення. Непрямий переклад дає або приблизне уявлення про оригінальний текст, або часто вже відфільтрований текст з точки зору того, що перекладач вважає потрібним й цікавим.

Інший французький лінгвіст, Ф. Томб, пропонує свою систему перекладацьких стратегій [56, с.1-4], яка дещо відрізняється від попередньо зазначеної:

- 1) Дослівний переклад;
- 2) Запозичення та калькування;
- 3) Модуляція та транспозиція;
- 4) Лексична модуляція;
- 5) Синтаксична модуляція;
- 6) Обов'язкова транспозиція;
- 7) Факультативна транспозиція;
- 8) Еквівалентність та адаптація;

- 9) Розширення та скорочення;
- 10) Перехресне штрихування та посилення;
- 11) Узагальнення й уточнення.

Лінгвісти широко досліджують загальні перекладацькі стратегії, проте наразі ще немає остаточної систематизації перекладацьких трансформацій прислівників. Ми спробували адаптувати вже наявні стратегії конкретно до перекладу прислівників на основі роману Лорана Гунеля «Інтуїція».

Висновок до Розділу 1

Сучасна лінгвістика продовжує розвиватись, навіть в нашу епоху технологій та інновацій, коли може здаватись, що всі мовні аспекти вже було досліджено. Прислівник, за визначенням лінгвістики, є складним компонентом, який досить важко дослідити, адже його можна віднести до широкого спектра предметів й він може мати різні значення.

У лінгвістичних дослідженнях прислівник розглядається з різних точок зору щодо його ролі в мовній системі та класифікації. Багато іноземних лінгвістів вказують на складність визначення прислівника як частини мови. Це важка категорія через різноманіття видів прислівників, які не мають багато спільного, крім їхньої незмінності. Виявлено, що етимологія терміну сягає корінням в латину, як калька лат. *adverbium* (*ad* «при» та іменника *verbum* «слово; дієслово»).

Визначення терміну «прислівник» намагалися надати як українські, так і закордонні дослідники. Однак, єдиного трактування на сьогодні не існує. Українські прислівники мають низку особливостей на морфологічному та семантичному рівнях. Зазначається, що прислівник незмінний, він поєднується з дієсловом, прикметником і прислівником, доповнює їх. Також, це неузгоджена категорія, що відрізняє прислівник від іменника, прикметника, дієслова, означення, займенника.

Визначено, що прислівники виконують ряд важливих функцій в комунікації, таких як: зміна значення або утворення нового, індикація часу або частоти дій, місця, ступеня або інтенсивності подій, характеристик, обставин тощо.

Розглянуто варіативність класифікацій українських прислівників на різних рівнях. Визначено, що існує узагальнена класифікація видів прислівників, проте вона остаточно не узгоджена усіма лінгвістами. Таким чином, бачимо певну недослідженість теми й широкий пласт для аналізу, що обумовлює необхідність продовження нашого дослідження.

РОЗДІЛ 2. ФУНКЦІЇ ПРИСЛІВНИКА І ЙОГО ВІДТВОРЕННЯ В УКРАЇНСЬКОМУ ПЕРЕКЛАДІ НА ПРИКЛАДІ РОМАНА ЛОРАНА ГУНЕЛЯ «ІНТУЇЦІЯ»

2.1. Аналіз функцій прислівника у романі «Інтуїція»

Прислівники грають ключову роль у деталізації та поглибленні наративу. Вони допомагають створити живий та насичений текст, що дозволяє читачам глибше зануритися у світ роману та краще зрозуміти його персонажів і події. Ми проаналізували функції прислівників на прикладі роману Лорана Гунеля «Інтуїція», їхнє граматичне вживання та стилістичне значення.

Отже, якщо прислівник або дієприкметник теперішнього часу змінює дієслово в простому часі, він, як правило, ставиться після зміненого дієслова [41, с. 248]; якщо змінюється дієслово в інфінітиві теперішнього часу, прислівник може стояти перед ним. Письменники з міркувань стилю (наголос, ритм, милозвучність тощо) люблять переміщати прислівники, особливо прислівник способу дії, іноді ставлячи його перед дієсловом, іноді перед підметом, іноді відкидаючи його в кінець речення; часто в цих випадках він виступає як член речення, відокремлений комою:

- Puis brusquement, mon émotion passa de la compassion à l'effarement. (с.143) – Раптом від співчуття мої емоції переметнулись до жаху. При перекладі цього прикладу допущена неточність: іменник l'effarement означає розгубленість чи розчарування, а також пропущений прислівник часу *puis*.

Прислівники часу і місця менш тісно пов'язані з дієсловом, ніж прислівники способу дії і кількості; вони часто змінюють ціле речення. Звідси їхня вільніша позиція, вони дуже часто стоять на початку речення:

- Hier, on a vu qu'en phase 1, vous centrez votre attention sur la cible en laissant votre main crayonner librement et produire ainsi ce qu'on a appelé un idéogramme, qui va nous délivrer des premières informations élémentaires sur la nature de la cible. (с.57) — Вчора ми бачили, що на першій фазі ви зосереджуєте увагу на цілі, даючи руці можливість вільно щось креслити й створювати так звану ідеограму, яка дасть перші елементарні відомості про природу цілі. Прислівник *вчора* в цьому реченні є акцентоносієм реми, вираженої словами *відомості про природу цілі*, що вносить зміну в ритм наративу і наголошує на новизні повідомлення.

- Et aujourd'hui, les romans que j'écris connaissent un succès très moyen bien que je sois convaincu de leur qualité. (с.7) - На сьогодні мої романи мають дуже посередній успіх, хоча щодо їхньої якості в мене немає жодних сумнівів. Три прислівники *aujourd'hui, très, bien que* перекладені дослівно без семантичних втрат.

Прислівник також може бути доповненням до прикметника (епітета або означення), дієприкметника, віддієслівного іменника або іншого прислівника. Цю функцію виконують, насамперед, прислівники інтенсивності:

- Il faut que je vérifie dans mon agenda si je suis bien libre ce jour-là. - Треба перевірити в записнику, чи я того дня вільний. (прислівник *якраз, bien*, який виражає вагання, опущено при перекладі на українську)

- Il est tellement banal que même une description détaillée de ma taille moyenne, ma silhouette ordinaire, mes cheveux châtain ou mes yeux marron n'y ferait rien: vous ne me reconnaîtriez pas dans la rue en m'y croisant dans l'heure qui vient. - Він настільки банальний, що навіть докладний опис мого середнього зросту, звичайнісінького силуету, каштанового волосся чи карих очей нічим тут не зарадить; якщо найближчим часом нам випаде зустрітись на вулиці, ви мене не впізнаєте. Прислівник *настільки, tellement*, виконує

підсилювальну функцію по відношенню до прикметника *банальний*, *banal*, змінюючи його значення, його можна навіть перекласти як *ніякий*, прислівник *навіть*, *tête*, уточнює вираз *докладний опис*.

- Le ciel était bas, molletonné de gros nuages blancs, mais l'air assez doux sentait bon la nature environnante. Низьке небо було облицьоване великими білими хмарами, але в досить теплому повітрі ширилися запахи довколишньої природи. Прислівник *достить*, *assez*, вказує на особливість чи інтенсивність прикметника *теплий*, прислівник *гарно*, *добре*, *bon*, опущений при перекладі за рахунок заміни виразу з прислівником *sentait bon* іменником *запахи*. Іменник *molleton*, фліс, і похідний від нього прикметник *molletonné*, *флісовий*, *м'який*, було б доцільніше відтворити як *затягнуте*.

- Je ne suis pas totalement dénué de ces qualités, certes, mais j'en dispose de façon moyenne. Не скажу, що я цілком позбавлений цих якостей, але вони присутні у звичайній дозі. Прислівники *totalement*, *certes*, *de façon moyenne*, які є обставинами способу дії, виконують організуючу функцію в цьому складносурядному реченні.

Прислівники часто використовуються на початку речень для створення вступу і встановлення контексту дії. Це допомагає підготувати читача до подальшого розгортання речення і привертає його увагу до важливих деталей. Прислівники також підсилюють емоційне забарвлення подій, додаючи інтенсивності та динаміки при їхньому зображенні. Вони можуть описувати, як герої переживають події: інтуїтивно, підсвідомо, швидко чи повільно, що допомагає глибше розкрити їхні внутрішні переживання.

- Mais en fait, on sait bien que c'est juste une coïncidence. Je suis certes un romancier, plutôt rêveur, mais j'ai quand même les pieds sur terre, je suis un minimum rationnel. Et tout le monde sait que l'intuition... n'existe pas. Та, по суті, усі добре знають, що це просто збіг. Так, я романіст, радше мрійник, та все-таки стою на землі, зберігаю бодай мінімум раціональності. Прислівники

plutôt, quand même виражають модальність в цьому реченні, а також слугують для створення плинності дискурсу

- *Peut-être avais-je tort de refuser ses avances.* Можливо, я даремно не приймаю її загравання. (Додавання ще одного прислівника при перекладі)
- *Heureusement, il se ravisa soudain: tout ça ne justifiait pas les destructions d'immeubles!* - На щастя, він раптово отямився: все це не виправдовувало руйнування будівель! Прислівник *на щастя, heureusement*, виконує оцінювальну функцію, тоді як раптово, *soudain*, змінює ритм виконуваної дії.

Стилістично, можемо описати прислівники в романі Гунеля «Інтуїція» наступним чином:

1. Опис дії та її особливостей: *Devant nous, un feu passa à l'orange et elle accéléra fortement pour passer, faisant vrombir le moteur* - На світлофорі загорілося жовте світло, й вона дуже пришвидшила авто, щоб проскочити, аж мотор загудів (переклад здійснено менш експресивним словом).
2. Характеристика внутрішніх станів та емоцій; *Mais en fait, on sait bien que c'est juste une coïncidence. Je suis certes un romancier, plutôt rêveur, mais j'ai quand même les pieds sur terre, je suis un minimum rationnel. Et tout le monde sait que l'intuition... n'existe pas.*
3. Створення атмосфери та опис місць; *C'est comme ça, les week-ends : on part pour se reposer, et on revient plus fatigué encore.* Так завжди буває у вихідні: поїдеш відпочити, а повертаєшся ще більш змученим.
4. Підсилення драматизму та напруги; *Je ressentis soudainement une grande fatigue, une sorte de nausée, des douleurs dans le ventre et le dos, et des maux de tête.* Несподівано мене охопила страшна втома, щось на кшталт нудоти, біль у животі й спині та головний біль.

5. Визначення часу та частоти дій; *J'aurais pu remonter le calendrier de semaine en semaine, j'aurais trouvé chaque jour un chariot d'interprétations en tous genres, sans compter toutes celles dont je ne saurais jamais qu'elles l'étaient.* - Я міг переглянути календар тиждень за тижнем і щодня міг знайти візок тлумачень у всіх царинах, не враховуючи тих, про які не здогадуватимусь.
6. Підкреслення особистої думки: *Il avait clairement l'habitude d'être au centre de tous les regards* - Він, імовірно, звик бувати в центрі всіх поглядів (розбіжність конотації при перекладі).

Таким чином, наш аналіз ілюструє багатофункціональність прислівників у романі «Інтуїція», прислівники є важливими елементами стилю, що значно збагачують текст і підвищують його емоційний, уточнюючий, підсилювальний, порівняльний та описовий потенціал. При аналізі граматичних та стилістичних функцій, ми шукали прислівники в оригіналі тексту та їхні відповідники в українському перекладі. Однак, в деяких випадках еквівалентів не було знайдено або вони були перекладені, на нашу думку, некоректно. Зважаючи на важливість прислівників в художніх текстах та на коректне ставлення до авторського стилю під час перекладу, маємо розглянути особливості відтворення французьких прислівників українською мовою.

2.2. Засоби відтворення прислівників в романі Л. Гунеля «Інтуїція»

Переклад прислівників може викликати певні труднощі через відмінності у граматичних структурах, семантичних відтінках та стилістичних нормах мови-оригіналу та мови-перекладу.

Нехтування прислівниками при перекладі може значно вплинути на якість та точність перекладеного тексту. Прислівники виконують важливі функції, уточнюючи дії, способи, місця, час та ступінь, що надає тексту детальності та виразності. Без них переклад може втратити конкретність, стати невиразним і менш зрозумілим. Також опущення чи неточне відтворення прислівників може призвести до втрати стилістичного колориту та емоційного забарвлення тексту, що змінить його тон і сприйняття, роблячи його сухим і менш насиченим.

Ми проаналізували відтворення прислівників на основі перекладу роману Лорана Гунеля «Інтуїція». Виявлено, що зазвичай українські перекладачі використовують прямий переклад при відтворенні прислівників.

Наприклад, у фразі «*D'ailleurs, à chaque fois que j'avais été appelé dans ma vie à prendre une décision rapidement, j'avais préféré ne rien changer*» (с.29) - *Між іншим, щоразу*, коли в житті мене закликали ухвалити рішення миттєво, я волів нічого не змінювати. Бачимо, що перекладач використав прямий переклад, дослівний. На граматичному рівні, в українській мові французькі прислівники мають ширшу форму, тобто передаються більшою кількістю слів в першому випадку, й навпаки – у другому випадку. Проте, це не впливає на якість і сенс перекладу. Загалом, фраза майже повністю відповідає оригіналу.

Ще одним прикладом прямого відтворення прислівників є фраза «*De toute façon, mes moyens ne m'auraient pas permis de rivaliser*» (с.28) – *У будь-якому разі* мої фінанси не дали б мені можливості з ними змагатися. Знову ж таки, бачимо переклад повним еквівалентом українського прислівника.

Можемо додатково надати й інші варіанти перекладу *de toute façon*, такі як – от втім, так чи інакше, у всякому разі, тим не менш. На нашу думку, ці відповідники так само можна використовувати при прямому перекладі, адже вони не несуть специфічної конотації чи підтексту в даній фразі.

Дуже часто, при перекладі роману Гунеля, перекладач використовував стратегію транспозиції. Наприклад, розглянемо наступний випадок: «*Je devais être bourré de paradoxes*» (с.18) – Я, *напевно*, набитий парадоксами. Тут можна побачити, що перекладач відтворив дієслово, вжите в минулому часі *Imparfait*, прислівником «напевне». Особливістю *Imparfait* є те, що в розмовній мові він замінює теперішній час Умовного способу і перекладветься з додаванням прислівників, які відбивають модальність цього дієслівного часу.

Така стратегія застосовується для збереження стилістичної гнучкості та природності перекладу, особливо коли пряма передача форми оригіналу може призвести до незграбних або неприродних конструкцій у цільовій мові. Використання прислівника дозволяє точно передати ступінь невизначеності або ймовірності, властивій оригінальному тексту, зберігаючи при цьому синтаксичну та стилістичну гармонійність перекладеного тексту.

Ще один випадок перекладу з використанням транспозиції – *Elle resta immobile quelques instants, comme si elle rassemblait ses pensées*. Вона **якийсь час** сиділа *непорушно*, наче збиралась із думками. Прикметник *immobile* при перекладі перейшов в прислівник «непорушно» для того, на нашу думку, щоб зберегти природність та читабельність речення.

Варто зауважити, що таке рішення також може допомогти зберегти стилістичну плинність тексту для українського реципієнта. Проте, маємо також відзначити, що із такими рішеннями перекладач завжди йде на ризик, адже фраза перекладу не відповідає оригіналу й інколи може бути хибно сприйнятою. Другий прислівник у фразі перекладено прямим еквівалентом, що граматично й стилістично відповідає оригіналу.

Інший варіант транспозиції при перекладі – *Je propose qu'on brosse un rapide tableau de la situation à Timothy Fisher* (С. 20) – Пропоную *нашвидку* зробити огляд ситуації для Тімоті Фішера. В оригіналі речення містить

прикметник «rapide» для опису дії (прим. – кинути швидкий погляд). В українській мові «кинути швидкий погляд» звучало б не природно й могло б бути сприйняте за кальку з російської. Тож, перекладач перетворив прикметник на прислівник, отримавши «нашвидку», щоб передати ту саму ідею в більш природній для української мови формі.

Під час нашого дослідження нами також було виявлено, що перекладачі часто можуть нехтувати прислівниками при перекладі. В деяких випадках, це відбувається через відмінності в граматичних структурах і стилістичних нормах між мовами.

Через різне сприйняття картин світу, між мовами можуть виникати певні прогалини та розбіжності. Деякі конструкції можуть існувати в об'ємній формі в мові оригіналу й в іншій – у мові перекладу, або навпаки. Тоді перекладач вимушений опускати одне або кілька слів заради збереження сенсу перекладу. Проте, зазвичай, перекладачі можуть вважати прислівники другорядними або менш важливими для загального змісту тексту.

Наприклад, розглянемо такий варіант: «Elle prit tout son temps, *puis*, *enfin*, elle leva lentement la tête et posa sur moi son regard bleu intense, non exempt d'une certaine fragilité mais que l'on sentait comme porté par un défi» (с.23) - Вона вичекала певний час, *нарешті*, повільно підвела голову й втупила в мене погляд блакитних очей, який видавав певну вразливість, але, здавалося, ніс у собі виклик.

У цьому прикладі бачимо три прислівника: *puis*, *enfin*, *lentement*. В тексті перекладу бачимо тільки два перекладених. Прислівник «lentement» було відтворено українським словом «повільно», що дозволяє зберегти оригінальний ритм і тон речення. *Puis* та *enfin* мають дещо синонімічне значення (далі, нарешті), проте, на нашу думку, перекладач не має права вирішувати, що залишати в тексті, а що – вилучати, адже перекладач не є автором й не може самостійно змінювати оригінал.

Окрім стратегії опущення, перекладачі також використовують стратегії додавання. Так само, через розбіжності в мовах, перекладач може додавати деякі деталі для уточнення фрази чи слова, або для його підсилення – все залежить від контексту. Стратегію додавання при перекладі використовують для забезпечення ясності наративу, збереження стилістичних та емоційних відтінків, а також для адаптації тексту до культурних особливостей цільової аудиторії.

Додавання можна побачити в наступному прикладі: *On a déjà dû vous avertir de la confidentialité du projet.* (с.41) – Вас, *очевидно*, попередили про конфіденційність проєкту. Прислівник «очевидно» перекладач вирішив використати для передачі модальності дієслова *devoir*. В українській мові ця модальність краще передається прислівником «очевидно».

Нами знайдено ще один приклад стратегії додавання. *L'inspiration et l'intuition sont très voisines, et c'est même la raison pour laquelle je vous ai choisi; je vous l'avais dit, rappelez-vous...* (с.82) – Натхнення й інтуїція дуже близькі, власне, це і стало причиною того, що я вибрала саме вас; я про це говорила, пригадайте... У цьому випадку прислівник «власне» був доданий у перекладі, щоб чіткіше передати причинно-наслідковий зв'язок, який є в оригінальному французькому реченні. Додавання прислівника «власне» в українському перекладі допомагає посилити цей зв'язок і зробити речення більш зрозумілим та логічно цілісним.

Модуляція визначається як варіація через зміну точки зору в цільовому тексті. Дослівний переклад у даному випадку не є доречним, оскільки не розкриває емотивний підтекст. Розглянемо знайдений нами приклад модуляції: *J'ai un empêchement ce soir. Désolée. Bise.* (с.34) – *Сьогодні* вийшла накладка. Перепрошую. Цьом. У цьому прикладі при перекладі прислівника «ce soir» (цього вечора) перекладач узагальнив його ширшим значенням «сьогодні» без уточнення часових проміжків, іменник *empêchement*, перешкода, перекладено розмовним накладка.

Окрему увагу хочемо приділити одноманітності перекладу прислівників роману «Інтуїція». Нами було виявлено багато різних прикладів прислівників, які перекладач відтворив одним й тим словом – *звісно*. Розглянемо їх:

1. *Vu comme ça, évidemment, ça changeait tout...* (с.49) — *Звісно*, при такому підході геть усе змінюється... *Évidemment* дослівно перекладається як «очевидно». Перекладач вирішує його замінити на «звісно», яке, хоч і має схоже значення, на нашу думку, може не передати всіх відтінків оригіналу. Таке узагальнене використання одного слова для різних контекстів може призвести до втрати виразності та точності в перекладі.
2. *Je peux faire des analogies, bien sûr, mais alors je vais mettre dans votre esprit des images qui vous éloigneront de la réalité* (с. 50) — *Звісно*, можна провести аналогії, але тоді я вкладаю вам у мозок образи, які віддалять вас від реальності. У цьому випадку використання прислівника «звісно» вважаємо доцільним, оскільки він точно передає значення оригінального «*bien sûr*».
3. *J'acquiesçai, naturellement* (с.41) — Я, *звісно*, погодився. У даному випадку «звісно» замість «природно» (дослівно) можна вважати вдалим, але, на нашу думку, варто також розглянути альтернативи для різноманітності. Автор роману використовує різноманітні прислівники з певною метою й заради впливу на читача, тож завдання перекладача – передати повністю задум автора. Отже, вважаємо, що можна було б цілком вдало вжити інший варіант – *звичайно, авжеж, безперечно*, наприклад.

Отже, ми розглянули основні стратегії перекладу французьких прислівників українським перекладачем. Проаналізовано частоту використання стратегій перекладу на основі знайдених прикладів. Найчастіше, перекладач вдавався до транспозиції й перекладав інші частини

мови прислівниками. Також, доволі популярною є стратегія дослівного перекладу прислівників. Проте, маємо відзначити, що перекладач часто передає різні прислівники одним й тим самим словом, що робить текст примітивним й позбавляє його родзинки оригіналу.

Отже, ми розглянули основні стратегії перекладу французьких прислівників українським перекладачем. Проаналізовано частоту використання стратегій перекладу на основі знайдених прикладів таким чином (Рис.2.2.1):

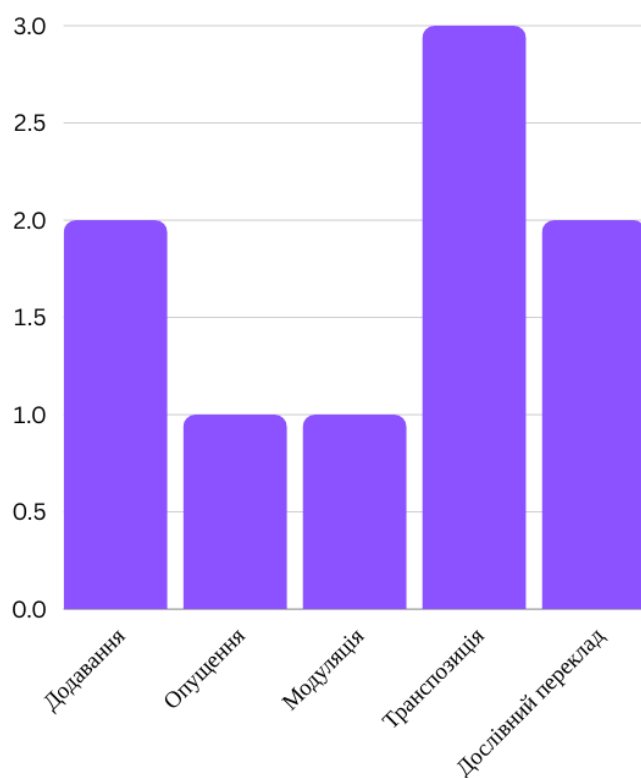

Рис.2.2.1. Частота використання стратегій перекладу французьких прислівників українським перекладачем

Аналіз прикладів дозволяє стверджувати, що дослівний переклад, транспозиція та додавання використовуються найчастіше згідно з наведеною статистикою.

Висновок до розділу 2

Переклад прислівників є складним завданням, яке вимагає великої уваги до деталей, розуміння контексту та різних відтінків мов, які взаємодіють. Часто прислівники мають свої власні особливості, які може бути важко передати в іншій мові. Перекладач повинен ретельно аналізувати кожен випадок та вибрати стратегію перекладу, яка найкращим чином передасть зміст, форму і стиль оригіналу. Ретельний аналіз та практика в цій області допоможуть покращити навички перекладу та забезпечити більш точний та ефективний переклад прислівників.

Мова є одним з найважливіших засобів людського спілкування, і вона постійно змінюється та адаптується до потреб сучасного світу. Зокрема, з розвитком технологій та глобалізацією світової культури, зростає потреба в знанні різних мов і їх відмінностей співвідносно.

У цьому контексті, наше дослідження різноманітності прислівників у французькій та українській мовах має важливе значення для сучасної лінгвістики. Ми дослідили різновиди французьких прислівників. Виявлено, що французька прислівникова система налічує ряд унікальних особливостей своїми способами утворення та використанням. Так само, українська мова має свою специфіку утворення й використання досліджуваної частини мови.

Крім того, з розвитком інформаційних технологій та міжкультурної комунікації, важливо вивчати не лише різноманітність мовних конструкцій, але й культурні відмінності в використанні мови. Наприклад, українські та французькі прислівники можуть відрізнятися не лише у лексичному значенні, а й на морфологічному й стилістичному рівнях.

Різниця прислівників між мовами оригіналу й перекладу може ставити серйозні виклики для перекладача. Ми спробували надати свою систему на

основі загальних перекладацьких стратегій в контексті художнього перекладу. Таким чином, пропонуємо використовувати такі стратегії:

1. Дослівний переклад;
2. Лексична заміна;
3. Еквівалентність та адаптація;
4. Опущення;
5. Доповнення й підсилення;
6. Узагальнення.

Найчастіше перекладач використовує дослівний переклад. Такі стратегії, на нашу думку, повністю задовольняють потреби українського перекладу при перекладі французьких прислівників. Проте, маємо зазначити, що тема потребує подальшого, поглибленого аналізу з більшою вибіркою й дослідженням не тільки художнього перекладу. Таким чином, тема залишається відкритою для подальшого дослідження.

ВИСНОВКИ

Прислівники є складною частиною мови, яку важко дослідити повністю через її багатогранність. Термін «прислівник» загально визначається як незмінна частина мови, що виражає ознаку дії, стану, якості, а також доповнює значення дієслова, вказуючи на різні обставини, за яких відбувається дія.

Виявлено, що прислівники мають особливе синтаксичне функціонування, займаючи позицію детермінанта і поєднуючись з опорним реченням та з опорним дієсловом зв'язком прилягання. Значення прислівників базується на значенні слів, від яких вони походять, і узагальнюється як ознака іншої ознаки.

Ми проаналізували роль прислівників в комунікації та систематизували такі функції прислівників з точки зору лінгвістики: зміна сенсу або утворення нового дієслова, деталізація; семантична вказівка на час або частоту дій, реєстр мови, місце, напрямок; вираження ступеня або інтенсивності подій, якостей, обставин.

Нами було здійснено компаративний аналіз прислівників французької й української мов. Виявлено, що у французькій мові прислівники утворюються від прикметників жіночого й чоловічого роду, тоді як українська мова утворює прислівники від прикметників чоловічого роду.

Ми простежили, як модифікувалися та доповнювалися перекладацькі стратегії протягом останніх тридцяти років. Виявлено тенденцію до прямого перекладу, тобто – дослівного перекладу прислівників.

Через постійне розширення друкарства й поширення книжок українською в Україні, постає проблема адекватного перекладу літератури, зокрема художніх романів, на які очікує читач. Нами було досліджено основні

помилки й складнощі при перекладі художніх текстів. Помилки при перекладі впливають на сприйняття роману й зазвичай можуть завдати серйозний удар по репутації автора.

Досліджено, як видозмінювались та додавались стратегії перекладу за останні тридцять років. Наразі, існують наступні стратегії перекладу: дослівний переклад, додавання, опущення, транспозиція, модуляція, прямий переклад та адаптація.

На основі прикладів з книги Лорана Гунеля «Інтуїція» ми проаналізували наявні стратегії перекладу, які використовував український перекладач в процесі перекладу. Отже, основними методами є: дослівний переклад, транспозиція, опущення, доповнення й модуляція.

Відзначимо, що тема потребує подальшого дослідження з більшою вибіркою мов та дослідженням не лише художнього перекладу, але й перекладу наукових, технічних та інших текстів. Додаткові дослідження допоможуть уточнити наші висновки та підвищити якість перекладу французьких прислівників українською мовою.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Арапова, І. (2021). Перекладацькі тактики і стратегії відтворення англomовного рекламного дискурсу. Актуальні проблеми сучасної транслятології, лінгвокраїнознавства та теорії міжкультурної комунікації : Зб. матеріалів ві всеукр. науково-практ. інтернет–конф. з міжнар. участю 4 жовт. 2021 р., м. Вінниця. Київ. С. 21–26.
2. Безпояско, О. К. (1993). Граматика української мови. Морфологія : підруч. для студ. філол. ф-тів вузів / О. К. Безпояско, К. Г. Городенська, В. М. Русанівський. Київ: Либідь. 334 с.
3. Бойко, В. М. (2017). До проблеми вивчення лексико-граматичних розрядів прислівника / В. М. Бойко, Л. Б. Давиденко // Література та культура Полісся. Серія: Філологічні науки. Вип. 86. С. 186-194. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ltkpfil_2017_86_19.
4. Бурляй, Н. Г. (1985). Прислівники у ролі епітетів / Н. Г. Бурляй // *Культура слова*. Вип. 25, С.29 – 31.
5. Висоцький, А. В. (2006). Поверхнева і глибинна структура речення. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова*. Серія 10. Проблеми граматики і лексикології української мови : зб. наук. праць / Відп. ред. А. П. Грищенко. Київ: НПУ імені М. П. Драгоманова. Випуск 2. С. 64 – 72.
6. Вихованець, І. (2004). Теоретична морфологія української мови / Іван Вихованець, Катерина Городенська. К.: Пульсари. 400 с.
7. Грачова, А. В. (2015). Статус прислівника в системі частин мови: основні підходи до аналізу (на матеріалі української і італійської мов) / А. В. Грачова // *Вісник Донецького національного університету. Сер. Б : Гуманітарні науки*. № 1-2. С. 72-77. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vdnug_2015_1-2_13).

8. Грищенко, Мацько, Плющ, Тоцька, Уздиган. (2002). Сучасна українська літературна мова / [Грищенко А. П., Мацько Л. І., Плющ М. Я., Тоцька Н. І., Уздиган І. М.] ; за ред. А. П. Грищенка. – 3-тє вид., допов. – К. : Вища школа. 439 с.
9. Денисюк, В. В. Прислівник. (1981). Теорія і практика підготовки до зовнішнього незалежного оцінювання з української мови та літератури : матеріали Всеукраїнського науково-методичного семінару / уклад. : І. Л. Шевчук (розділи І, ІІ), Н. І. Зарудняк (розділ ІІІ). Умань. С. 155–157.
10. Єрмоленко, С. Я. (1981). Семантичний аспект дослідження синтаксису і проблеми стилістики / С. Я. Єрмоленко // *Мовознавство*. № 1. С.18 – 25.
11. Жижома, О. О. (2010). Лінгвістична природа прислівникової оказіональної номінації / О. О. Жижома // *Лінгвістичні студії : Зб. наукових праць*. Вип. 21. С.110 – 118.
12. Жовтобрюх, М.А. (1984). Українська літературна мова / М.А. Жовтобрюх. К.: Наукова думка. С. 180-186.
13. Загнітко, А. П. (2001). Теоретична граматика української мови. Синтаксис: Монографія / А.П. Загнітко. Донецьк: ДонНУ. 662 с.
14. Зорівчак Р. П. (2001). „Художній переклад в Україні як чинник формування нації” // *Мовні і концептуальні картини світу: Зб. наук. пр. Спецвипуск “Мови, культури та переклад у контексті європейського співробітництва”* / О.І. Чередниченко (голов. ред.); Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. Фак-тет інозем. філології. К.: КНУ. С. 129–132.
15. Зорівчак, Р. П. (1989). Реалія і переклад: на матеріалі англومовн. пер-дів укр. прози. Львів: Вид-во при Львівському ун-ті. 215 с.
16. Кагановська, О. М. (2000). Проблема спрямування інтертекстуальних зв'язків при реконструкції текстових концептів // *Мовні і концептуальні*

картини світу: Зб. наук. пр. / О.І. Чередниченко (голов. ред.); Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. Факультет іноземної філології. К.: КНУ. С. 155–164.

17. Кадомцева Л. О. (1985). Українська мова : синтаксис простого речення. Київ : Вища школа, 1985. – 125 с.

18. Каушанская В. Л. (2006). Грамматика английского языка: пособ. для студ. педаг. ин-в и ун-в. / В. Л. Каушанская, Р. Л. Ковнер, О. Н. Кожевникова, Е. В. Профкофьева, З. М. Райнерс, С. Е. Сквирская, Ф. Я. Цырлина.: Страт. 320 с. Переклад Човніцької Х. І.

19. Коптілов, В. В. (1972). Першотвір і переклад. К.: Дніпро. 215 с.

20. Коптілов, В. В. (2003). Теорія і практика перекладу. К.: Юніверс. 280 с.

21. Леонова, М. В. (1983). Сучасна українська літературна мова. Морфологія / М. В. Леонова. Київ. 260 с.

22. Мамрак, А. В. (2009). Вступ до теорії перекладу: навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури. 304 с.

23. Мединська, Н. М. (2012). Прислівник як ознакове слово у предикативній функції / Н. Мединська М. // *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 10 : Проблеми граматики і лексикології української мови*. Вип. 9. С. 138-142. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nchnpu_10_2012_9_41.

24. Навсепоказ, вусібіч, навзাপлюшки – які нові прислівники вживали у 2021 році. Суспільне | Новини. URL: <https://suspilne.media/culture/193067-navsepokaz-vusibic-navzapluski-aki-novi-prislivniki-vzivali-u-2021roci/> (дата звернення: 05.06.2024).

25. Прислівник – етимологія. Горох – українські словники. URL: <https://goroh.pp.ua/Етимологія/прислівник> (дата звернення: 05.06.2024).

26. Прислівник. Академічний тлумачний словник української мови. URL: <http://sum.in.ua/s/pryslivnyk> (дата звернення: 05.06.2024)
27. Рильський, М. Т. (1975). Мистецтво перекладу. *К.: Рад. Письменник*. 344 с.
28. Семенець, О. Е., Панасьєв А.Н. История перевода // Радянське літературознавство. *К.: Киев, «Льбедь»*. 136 с.
29. Семенюк, А. Ю. (2018). Дослідження інформаційної структури речення з прислівником ONLY в ранньоновоанглійській мові. Сучасні філологічні дослідження та навчання іноземної мови в контексті міжкультурної комунікації: Збірник наукових праць. С. 340-345.
30. Смуцинская, И. В. (2014). Фигуры слова как элемент современного дискурса. // И. В. Смуцинская // *Стиль і переклад. Київ: Київський університет*. Вип. 1. С. 272-286.
31. Сучасна українська літературна мова / За ред. А. П. Грищенка. – *К.: «Вища школа»*, 1997. 493 с.
32. Сучасна українська літературна мова: Підручник / За ред. М. Я. Плющ. – *К.: «Вища школа»*, 2003. 430 с.
33. Фенко, М. Я. (2011). Функціонально-категорійна парадигма віддієслівного прислівника в семантико-синтаксичній структурі речення // *Філологічні студії. Науковий вісник Криворізького державного педагогічного університету*. Випуск 6. С. 484 – 490.
34. Чередниченко, (1980). А. И., Бех П. А. Лингвистические проблемы воссоздания образа в поэтическом переводе: Тексты лекций. *К.: Изд-во КГУ им. Т.Г. Шевченко*. 67 с.
35. Чередниченко, О. І. (2001). Міжкультурні аспекти перекладу // *Мовні і концептуальні картини світу: Зб. наук. пр. Спецвипуск “Мови, культури та*

переклад у контексті європейського співробітництва” / О.І. Чередниченко (голов. ред.); Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. Фак-тет інозем. філології. К.: КНУ, 2001. С. 485–489.

36. Чередниченко, О. І. (2001). Мови і переклад у сучасному світі // Збірка наукових праць. / Гол. ред. Чередниченко О. І.; Тепус-Тасіс, Проект “Поширення досвіду в галузі іноземних мов та перекладу”. Спеціальний випуск. Мови, культури та переклад у контексті європейського співробітництва. Київ. С. 3-4.

37. Чередниченко, О. І. (2007). Про мову і переклад. К.: Либідь. 248 с.

38. Чередниченко, О. І. (1987). Теоретичні основи удосконалення перекладу та двомовної лексикографії // Теория и практика перевода. К.: Вища школа. Вип. 14. С. 3–13.

39. Чернієнко, Г. (2023) Практикум з редагування перекладу. Київ: ВПЦ “Київський університет”. 99 с.

40. Чернієнко, Г. В. (2014). Принцеса, у якої виникло бажання. Стиль і переклад : збірник наукових праць / М-во освіти і науки України, Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. Київ : Київський університет. Вип. 1 (2). 197 с..

41. Cherniienko G. (2014). Notion d’editologie et de rédaction littéraire Збірник наукових праць ін.млвами «Стиль і переклад», випуск 9, ВПЦ «Київський університет». С.9-19.

42. Chesterman, A. (1997). Memes of translation: Memes of Translation: The Spread of Ideas in Translation Theory № 22 *Benjamins translation library John Benjamins Publishing*. 219 с.

43. Clamageran, S., Clerc I., Grenier M. et Roy R.-L. (2011). Le français apprivoisé, *Montréal, Module*. 300 p.

44. Darwish, A. (2008). Optimality in translation. Patterson Lakes, *Australia: Writescape*, 254 p.
45. Gounelle, L. (2011). *Intuitio: Livre. Paris: Calmann-levy*. 352 p.
46. Grbavac, A. (2020). Прислівники в українській і хорватській мовах: Master's thesis / *Diplomski rad. Zagreb*. 40 с.
47. Larousse.fr: encyclopédie et dictionnaires gratuits en ligne. Larousse.fr : encyclopédie et dictionnaires gratuits en ligne. URL: <https://www.larousse.fr/> (date of access: 05.06.2024).
48. Lenepveu, V. (2002). Adjectifs et adverbes: une corrélation syntactico-sémantique. *Le Français Moderne - Revue de linguistique Française*, tome LXX (1), p.45-70.
49. Lörscher, W. (1989). Models of the translation process. *Target. international journal of translation studies*. Vol. 1, no. 1. P. 43–68. URL: <https://doi.org/10.1075/target.1.1.05lor> (date of access: 05.06.2024).
50. Maurice, G. (1969). *Le bon usage*. 9th ed. *Paris: J. Duculot*. 1228 p.
51. Mertens, P. (2013). A classification of French adverbs based on distributional, syntactic and prosodic criteria. *Adverbes et compléments adverbiaux / Adverbs and adverbial complements*. Vol. 36, no. 2. P. 201–228. URL: <https://doi.org/10.1075/li.36.2.02mer> (date of access: 07.04.2023). 1-4, с.5
52. Peter, N. (1988). *A textbook of translation. New York: Prentice-Hall International*, 1988. 292 p.
53. Smouchtchynska, I. V. (2008). *Stylistique des figures: Les tropes : manuel / I. Smouchtchynska. — Kiev: Centre d'édition et de polygraphie "Université de Kiev"*. 206 p.
54. Sun, S. (2013). Strategies of translation. *The Encyclopedia of Applied Linguistics*. 9: 5408-5412.

55. Tcherednychenko, O., Koval Y. (1995). *Théorie et pratique de la traduction. Le français. K.: Lybid.* 320 c.
56. Tombe, F. Quelques techniques de la traduction – Anglais-Français-Italien-Allemand. Dschang: Résumé du cours « les techniques de traduction » dispensé par le Docteur Magloire Fokoua à l'Université de Dschang –filiale : Master Professionnel en Traduction et Interprétariat. 4 p. URL : https://www.academia.edu/35188003/QUELQUES_TECHNIQUES_DE_TRADUCTION_Anglais_Français_Italien_Allemand.
57. Vinay, J.-P., & Darbelnet, J. (2000). A methodology for translation (J. C. Sager & M.-J. Hamel, Trans.). In L. Venuti (Ed.), *The translation studies reader. London, England: Routledge.* pp. 84–93.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

1. Gounelle L. (2021). *Intuitio: Livre. Paris: Calmann-levy.* 352 p.
2. Гунель Л. (2022). *Інтуїція / пер. з Фр. З. Борисюк. Книжк. клуб "Клуб Сімейн. Дозвілля".* 512 с.

RÉSUMÉ

Notre recherche porte sur les particularités des adverbes français et sur les spécificités de leur traduction en ukrainien (sur l'exemple du roman « Intuition » de Laurent Gounelle)

Le but de notre étude est de définir les fonctions des adverbes en général, leurs particularités et leurs emplois stylistiques en ukrainien et en français, d'étudier le rôle des adverbes, en particulier dans les textes littéraires basés sur le roman Intuition de L. Gounel, et d'analyser leur reproduction dans la traduction ukrainienne.

Les objectifs principaux sont suivants: d'étudier les approches des linguistes concernant la définition de l'adverbe; de déterminer les types et les fonctions des adverbes en ukrainien et en français; de découvrir le rôle des adverbes dans un texte littéraire; d'analyser l'utilisation des adverbes dans le roman « Intuition » de Laurent Gounelle; d'étudier les moyens de reproduire les fonctions des adverbes dans la traduction ukrainienne du roman; de découvrir comment la reproduction des adverbes affecte la perception du texte par le destinataire ukrainien.

Pertinence de l'étude. La langue n'est pas seulement un outil de communication, mais aussi un reflet de la culture et de la société. Les procédés linguistiques, telles que les adverbes, jouent un rôle crucial dans la transmission des nuances et des émotions. Lors de la traduction des textes du français vers l'ukrainien, les adverbes posent souvent des défis en raison des différences dans les structures grammaticales, les nuances sémantiques et les normes stylistiques entre les deux langues. Comprendre et maîtriser ces différences est essentiel pour une traduction précise et fidèle.

L'apport scientifique. Dans cette recherche, nous proposons une analyse approfondie des adverbes français et de leurs particularités lors de la traduction en ukrainien. Nous avons comparé la formation des adverbes en ukrainien et en

français, identifiant à la fois des similitudes et des différences qui nécessitent une approche spécifique pour leur reproduction. En tenant compte des caractéristiques distinctives des adverbes, nous systématisons leur utilisation, leurs fonctions et leurs caractéristiques spécifiques. Nous présentons également les principales stratégies de traduction, telles que la modulation, la transposition et parfois l'omission, ainsi que des recommandations pour optimiser ces techniques afin de maintenir la richesse et la précision du texte original.

Dans la première partie de la recherche, nous avons examiné la définition linguistique de l'adverbe. La linguistique moderne continue d'évoluer, même à notre époque de technologies avancées et d'innovations, où l'on pourrait croire que tous les aspects linguistiques ont déjà été explorés. Nous avons étudié l'adverbe en tant que composant linguistique, et nous avons constaté qu'il présente une complexité notable et se prête difficilement à une analyse exhaustive en raison de sa capacité à s'intégrer dans une variété de contextes et de posséder diverses significations parfois contradictoires.

Dans nos recherches, nous avons abordé les adverbes sous différents angles, examinant leur rôle dans le système linguistique et leur classification. De nombreux linguistes étrangers mettent en avant la difficulté de définir l'adverbe en tant que partie du discours, en raison de la diversité des adverbes et considèrent principalement leur invariabilité.

Les chercheurs, tant ukrainiens qu'étrangers, ont proposé diverses définitions du terme «adverbe», sans toutefois parvenir à un consensus. Nous avons observé que les adverbes ukrainiens présentent des particularités distinctes au niveau morphologique et sémantique. Nous avons conclu que les adverbes sont invariables, ils se combinent avec des verbes, des adjectifs et d'autres adverbes pour compléter leur sens, se distinguant ainsi des noms, des adjectifs, des verbes et des pronoms par leur non-concordance.

Nos analyses montrent que les adverbes jouent un rôle crucial dans la communication, remplissant des fonctions telles que la modification du sens, l'indication du temps ou de la fréquence des actions, le lieu, le degré ou l'intensité des événements, des caractéristiques des personnages et des circonstances. Nous avons examiné la variabilité des classifications des adverbes ukrainiens, révélant l'existence d'une classification généralisée qui n'est cependant pas unanimement acceptée par les linguistes.

En outre, nous avons également étudié l'évolution des stratégies de traduction au cours des trente dernières années. Toutes les stratégies de traduction peuvent être divisées en deux types: la traduction directe et la traduction indirecte. La traduction directe tente de transmettre le texte original aussi précisément que possible, permettant ainsi au destinataire de retrouver le sens exact du message original. La traduction indirecte offre soit une idée approximative du texte original, soit un texte souvent filtré selon ce que le traducteur considère nécessaire, utile et intéressant.

Dans la deuxième partie de ce travail, nous avons étudié la traduction des adverbes, qui est une tâche complexe exigeant une grande attention aux détails, une compréhension approfondie du contexte et des nuances linguistiques. Les adverbes présentent souvent des caractéristiques propres qu'il peut être difficile de transposer dans une autre langue. Le traducteur doit analyser minutieusement chaque cas et choisir la stratégie de traduction la plus appropriée pour transmettre le sens, la forme et le style de l'original. Une analyse rigoureuse et une pratique constante dans ce domaine permettent d'améliorer les compétences en traduction et d'assurer une traduction des adverbes plus précise et efficace.

Nous pouvons noter que la langue est l'un des moyens de communication les plus importants pour l'homme, et elle évolue constamment pour s'adapter aux besoins du monde moderne. Avec le développement des technologies et la mondialisation de la culture, la nécessité de comprendre les différentes langues et leurs divergences est de plus en plus cruciale. Dans ce contexte, notre étude de la

diversité des adverbes en français et en ukrainien revêt une grande importance pour la linguistique moderne. Nous avons examiné les différentes catégories d'adverbes français et avons identifié plusieurs caractéristiques uniques dans leurs modes de formation et d'utilisation. De même, nous avons étudié les spécificités de la langue ukrainienne dans la formation et l'utilisation des adverbes.

Nous avons notamment analysé les adverbes dans le roman «Intuitio» de Laurent Gounelle. Le titre de l'œuvre «Intuitio» indique directement et indirectement sur la modalité des sens de l'homme. L'intuition est une connaissance directe de toute chose sans intervention de la raison. Les adverbes jouent un rôle clé dans l'expression de la modalité, modifiant le sens du prédicat et d'autres membres de la proposition et influençant ainsi sur la signification globale de la phrase.

Nous pouvons constater que les différences entre les adverbes dans les langues d'origine et de traduction peuvent poser des défis importants pour le traducteur. Nous avons proposé un système basé sur des stratégies de traduction générales dans le contexte de la traduction littéraire. Ainsi, nous recommandons l'utilisation des stratégies suivantes: traduction littérale; substitution lexicale; équivalence et adaptation; omission; ajout et renforcement; généralisation.

Nous avons observé que la traduction littérale est la stratégie la plus fréquemment utilisée par les traducteurs. À notre avis, ces stratégies répondent pleinement aux besoins de la traduction ukrainienne des adverbes français. Cependant, nous devons noter que le sujet nécessite une analyse plus approfondie avec une base plus large et l'étude d'autres types de traduction que la traduction littéraire. Par conséquent, le sujet reste ouvert à de futures recherches.